

ATATÜRK İLKOKULU

3-D

FEN BİLİMLERİ

NO:1

Fatih Muhammed OKUMUŞ

Akıllı Tahta Uyumlu

ESKİ HİNTLİLER

Eski Hintliler, Dünya'nın dört filin sırtında duran büyük bir daire biçiminde olduğuna inanıyorlardı. Onlara göre bu 4 fil de bir kaplumbağanın sırtında duruyor, kaplumbağa ise sonsuz bir denizde yüzüyordu.

ESKİ İNSANLAR

Çok eskiden bazı insanlar, Dünya'nın bir öküzün boynuzları üzerinde olduğuna ya da düz bir tepsi gibi olduğuna inanıyorlardı.

ESKİ MISIRLILAR

Bundan dört bin yıl önce yaşayan eski Mısırlılara göre ise Dünya, uzunca bir kutu ve gökyüzünü de o kutunun kapağı gibi düşünüyorlardı.

PISAGOR (Pythagoras)

Dünya`nın Güneş etrafında döndüğünü ve yuvarlak olduğunu ileri süren ilk kişiydi. Ancak Pisagor`un bu dediğine bilimle uğraşan kişilerin dışında inanan olmamıştı.

ARİSTO (Aristotales)

Pisagor`dan iki yüzyıl sonra Aristo, gökyüzünü gözlemleyerek Dünya`nın yuvarlak olduğu sonucuna ulaştı. Ancak o dönemde yaşayan bazı insanlar bu görüşü kabul etmediler.

KRİSTOF KOLOMB (Christophe Colomb)

Maceraperest bir denizci olan Kristof Kolomb Dünya`nın yuvarlak olduğunu kitaplardan okumuştur. Gemi ile çıktığı yolculukta devamlı batıya doğru giderek Hindistan`a ulaştığını zannetti ama gittiği yer Amerika kıtasıydı. Bu yolculuk sonunda hiç bilmediği kıta olan Amerika'yı keşfetmiş oldu.

MACELLAN (Magellan)

Dünyanın etrafını dolaşmak için birkaç gemi ile yola çıkmıştır. Hep aynı yönde hareket ederse ilk hareket ettiği yere döneceğini söylemiştir. Yolculuk esnasında kendisi ölmesine rağmen tayfası yolculuğu tamamlayarak dünyanın yuvarlak olduğunu ispatlamıştır.

GÜNÜMÜZ

✦ Dünya güneş sistemindeki gezegenlerden biridir. Dünya'nın şekli küreye (top veya portakal gibi) benzer. Ancak küre gibi tam yuvarlak değildir. Dünya alttan ve üstten basık, ortası biraz şişkin küreye benzer bir şekildir.

✦ Dünya'nın kendine özgü bu şekline ....**geoit**.... denir.

Dünya'nın Yuvarlak Olduğunun Kanıtları

Önce, geminin bacasından çıkan dumanı görürüz.

Gemi kıyıya yaklaştıkça geminin bacasını ve bir kısmını görürüz.

Gemi iyice yaklaştıkça tamamını görürüz.

✚ Bu durum bize geminin düz bir yerde ilerlediğini değil, ... bir yerden geldiğini gösterir.

Yeni notlarınızı burada için kaydedebilirsiniz

- ✚ Bir noktadan başlayıp hep aynı yöne gittiğinizde (örneğin batıya doğru) ..... yere ulaşırsınız.
✎
- ✚ Bunun nedeni Dünya'nın ..... olmasıdır.

Uzaydan çekilen fotoğraflar Dünya'nın
..... olduğu göstermektedir.

ETKİNLİK-1

Aşağıda verilen ifadelerde noktalı yerleri uygun kelimelerle tamamlayınız

Eski
Mısırlılar

tepsiye

Pisagor

Hintliler

öküzün

Macellan

- Eski zamanlarda insanlar Dünya'yı düz bir ..... benzetiyorlardı.
- ....., Dünya'nın dört filin sırtında durduğunu düşünüyorlardı.
- İnsanlar Dünya'yı bir ..... boynuzlarında duruyor diye düşünüyorlardı.
- ....., Dünya'yı uzun bir kutu, gökyüzünü de onun kapağı şeklinde düşünmüşlerdir.
- ..... hep aynı yönde giderse ilk hareket ettiği yere geri döneceğini söylemiştir.
- ..... Dünya'nın yuvarlak olduğunu ileri süren ilk bilim adamıdır.

ETKİNLİK-2

Aşağıdaki ifadelerin doğru olanlara "D", yanlış olanlara "Y" yazalım.

(.....) Dünya'nın şekli küreye benzer.

(.....) Eski Hintliler Dünya'nın dört filin sırtında durduğuna inanıyordu.

(.....) Aristo, gemi ile yolculuk yaparak Dünya'nın yuvarlak olduğunu kanıtlamıştır.

(.....) Dünya'nın yuvarlak olduğunu, kıyıya yaklaşan bir gemi yardımıyla anlayabiliriz.

(.....) Pisagor Dünya'nın düz bir tepsi olduğunu öne sürmüştür.

(.....) Sürekli bir yöne giderek Dünya'nın yuvarlak olduğu kanıtlanamaz.

(.....) Dünya'nın uzaydan çekilen fotoğrafları şeklinin küreye benzediğini kanıtlar.

(.....) Geçmişten günümüze kadar Dünya'nın şekli ile ilgili görüşler değişmemiştir.

SIRA SİZDE

Aşağıda verilen bilim adamı ve bilgileri eşleştiriniz.

1

Colomb

2

Pisagor

3

Aristo

A

Dünya'nın yuvarlak olduğunu ilk ben söyledim.

B

Gözlemlerin sonucunda Dünya'nın yuvarlak olduğunu düşünüyorum.

C

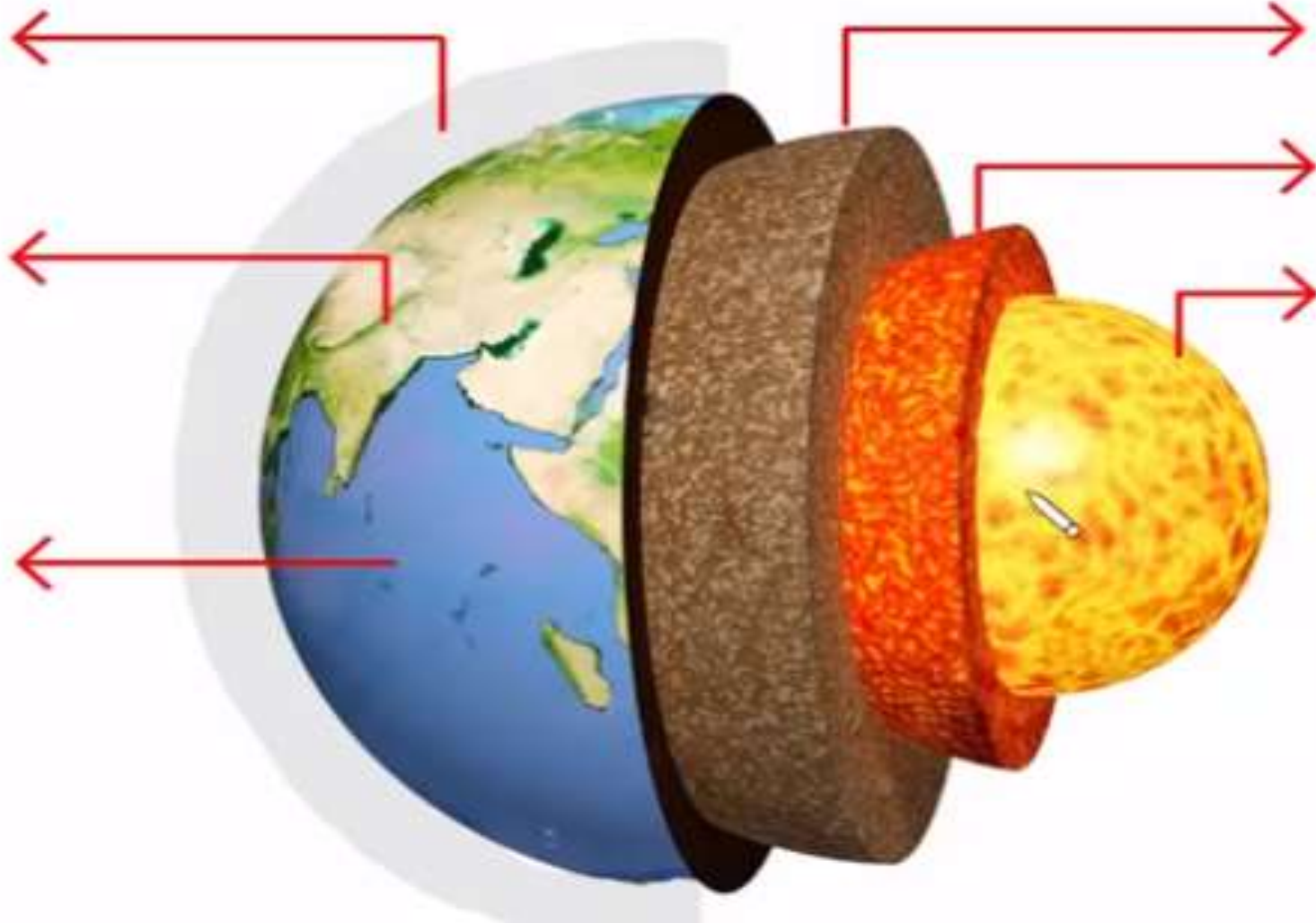
Dünya'yı yuvarlak saydım ve çıktığım yolculukta Amerika'yı keşfettim.

DÜNYA'NIN KATMANLARI

Dış katmanlar

İç katmanlar

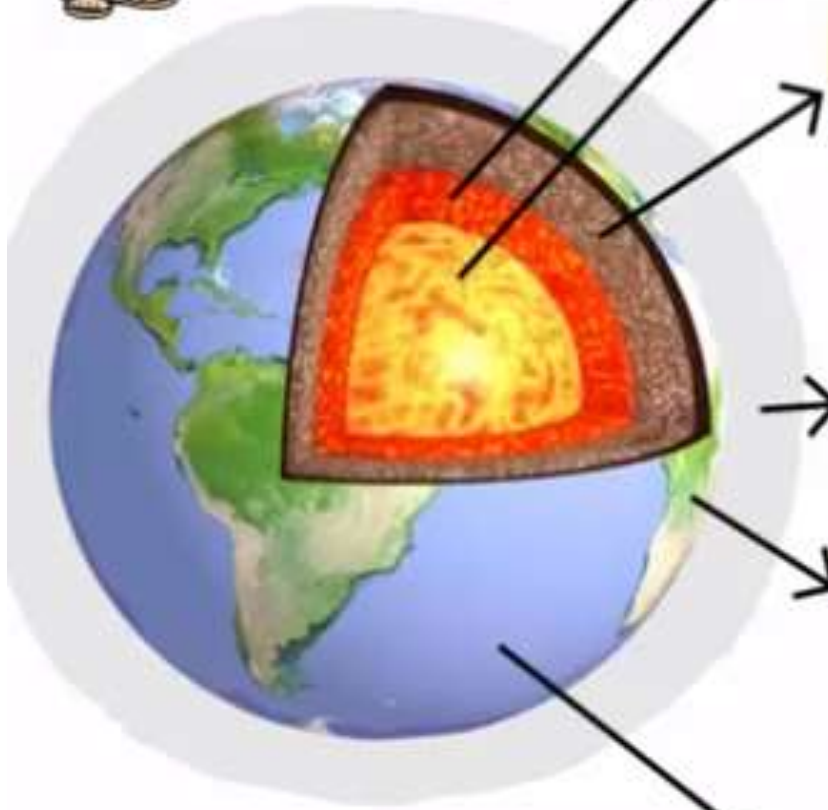
Çekirdek: Dünya'mızın merkezinde bulunur. İç çekirdek ve dış çekirdek olarak iki kısımdan oluşur. En sıcak katmandır.

Manto (Magma): Yer kabuğunun altında yer alır. Erimiş kayalardan oluşur.

Hava Katmanı: Gazlardan oluşan katmandır.

Kara Katmanı: En dıştaki kısımdır. Canlıların üzerinde yaşadığı bölümdür. Kıtalar, dağlar, okyanusların tabanları yer kabuğunu oluşturur. Dünya'nın en ince katmanıdır.

Su Katmanı: Sulardan oluşan katmandır.

KARA KATMANI

➡ Üzerinde insanlar ve diğer canlıların yaşadığı taş, toprak ve kaya parçalarından oluşan yer kabuğuna ..... denir.

➡ ....., ..., ... ve ..... tabanları bu katmanı oluşturur.

➡ Bu katmanın kalınlığı her yerde aynı .....

➡ Dünya'nın en ..... katmanıdır.

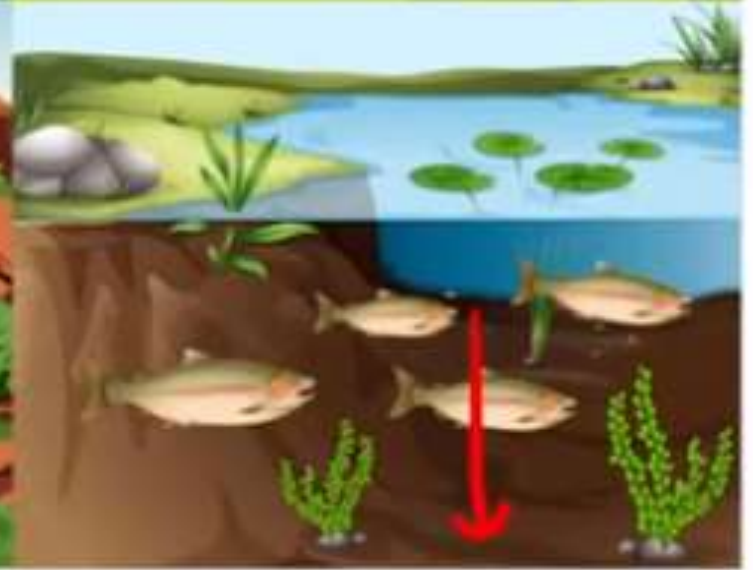
KARA KATMANI

☞ Üzerinde insanlar ve diğer canlıların yaşadığı taş, toprak ve kaya parçalarından oluşan yer kabuğuna .....kara...katmanı..... denir.

☞ Dağlar, ovalar, kayalar ve deniz tabanları bu katmanı oluşturur.

☞ Bu katmanın kalınlığı her yerde aynı .....değildir....

☞ Dünya'nın en .....ince..... katmanıdır.

SU KATMANI

....., ...,
..... ve yer
altı sularının oluşturduğu katmandır.

Su katmanı birçok canlıya
..... oluşturur.

Suların çoğunluğu ..... dur.

İçilebilir ve kullanılabilir sulara
..... denir.

SU KATMANI

☞ Denizler, okyanuslar, göller, akarsular ve yer altı sularının oluşturduğu katmandır.

☞ Su katmanı birçok canlıya yaşam alanı oluşturur.

☞ Suların çoğunluğu ~~tuvalu~~ dur.

☞ İçilebilir ve kullanılabilir sulara ~~toth~~ denir.

HAVA KATMANI

👉 Etrafımızı ve Dünya'mızı saran farkında olmadığımız, renksiz ve kokusuz çeşitli gazlardan oluşan katmana ..... veya ..... denir.

👉 ....., ..., ..., ... gibi hava olayları bu katmanda oluşur

👉 Dünya'mızı güneşin ..... ışınlarından korur.

👉 Canlıların yaşayabilmesi için gerekli ..... bu katmanda bulunur.

HAVA KATMANI

☞ Etrafımızı ve Dünya'mızı saran farkında olmadığımız, renksiz ve kokusuz çeşitli gazlardan oluşan katmana ..... **hava katmanı** veya ..... **atmosfer**... denir.

☞ Yağmur, kar, rüzgar, sis, ... **gökkuşağı**..... gibi hava olayları bu katmanda oluşur

☞ Dünya'mızı güneşin ... **zararlı**..... ışınlarından korur.

☞ Canlıların yaşayabilmesi için gerekli ..... **oksijen**..... bu katmanda bulunur.

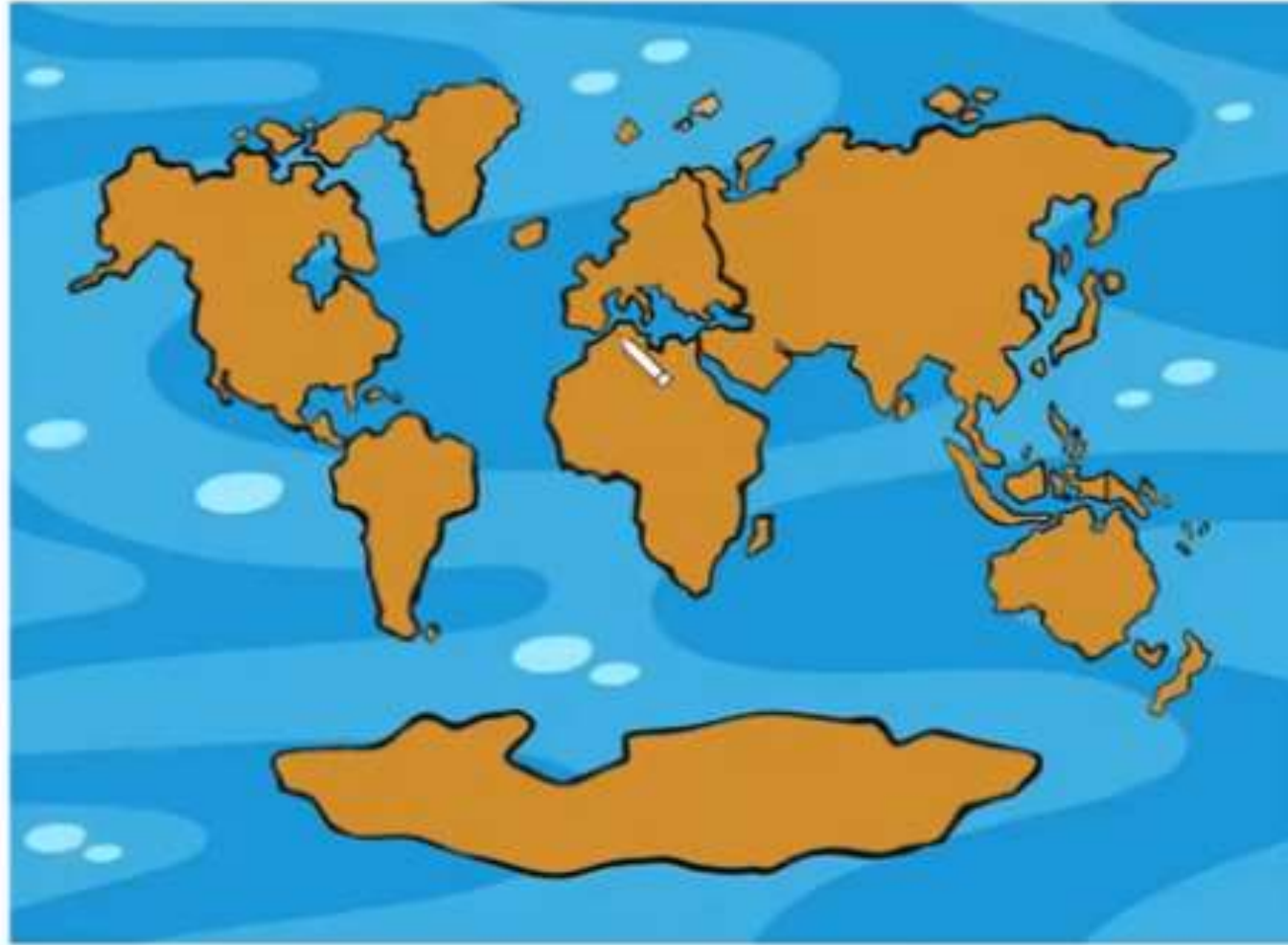

KARALARIN VE SULARIN KAPLADIĞI ALANLAR

Dünya üzerinde karalar mı yoksa sular mı daha çok yer kaplar?

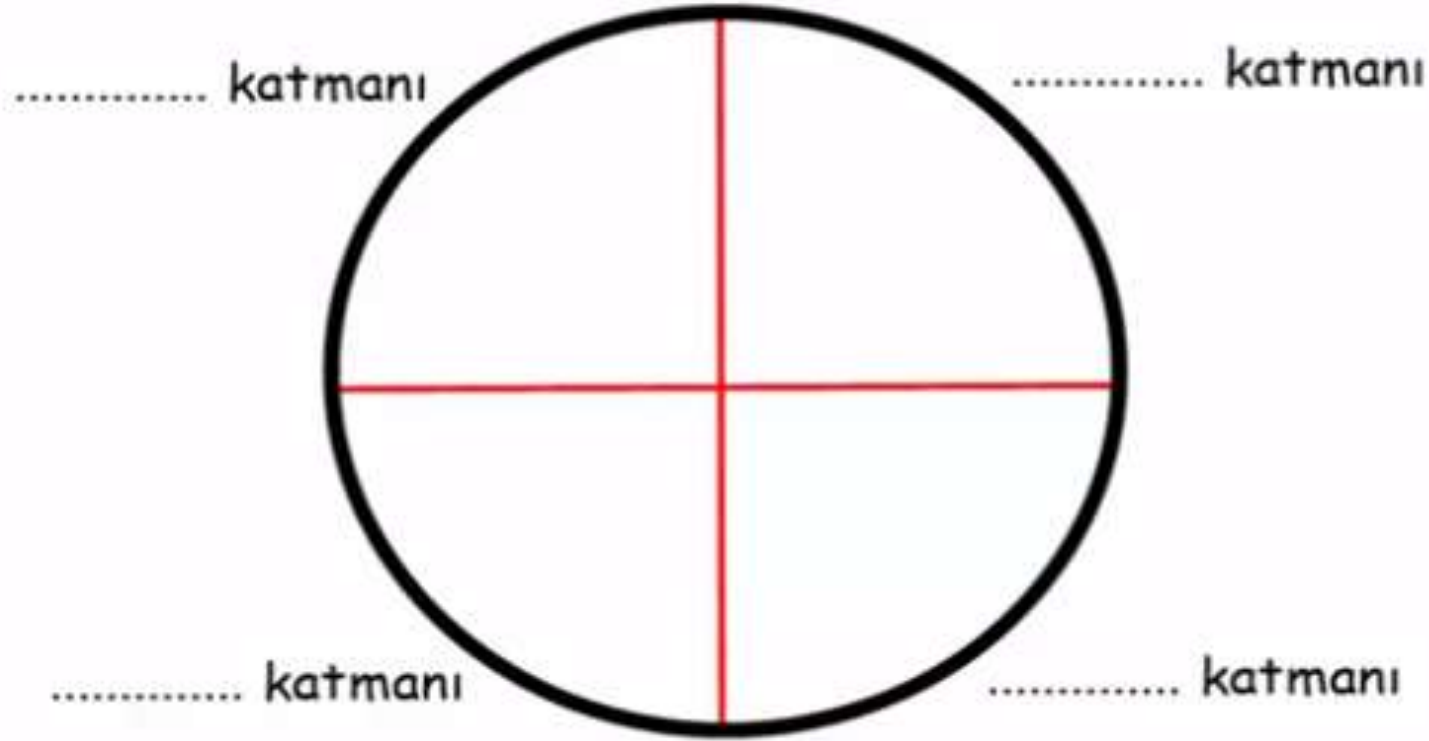
👉 Dünya'mızı 4 parçaya ayırırsak;

👉 .....
3 parçayı oluşturur.

👉 .....
1 parçayı oluşturur.

Kara ve su katmanlarının kapladığı alanları aşağıdaki dünya şeklini boyayarak gösterelim.

Kara Katmanı = ...

Su Katmanı = ...

ETKİNLİK-1

Aşağıdaki bulmacayı dolduralım.

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

2

ETKİNLİK-2

Aşağıda verilen ifadelerde noktalı yerleri uygun kelimelerle tamamlayınız

Su Katmanı

Oksijen

İnce

Zararlı

Yer
Kabuğu

Rüzgar

👉 Kar, yağmur ve ..... gibi olaylar hava katmanında meydana gelir.

👉 Canlıları Güneş'ten gelen ..... etkilerden hava katmanı korur.

👉 Kara katmanı Dünya'nın en ..... katmanıdır.

👉 Dünya'mızı 4 parçaya ayırırsak ..... 3 parçayı oluşturur.

👉 Kara katmanına ..... da denir.

👉 Canlıların yaşaması için gerekli olan ..... hava katmanında yer alır.

ETKİNLİK-3

Aşağıda verilen araçları hangi katmanda kullanılır?

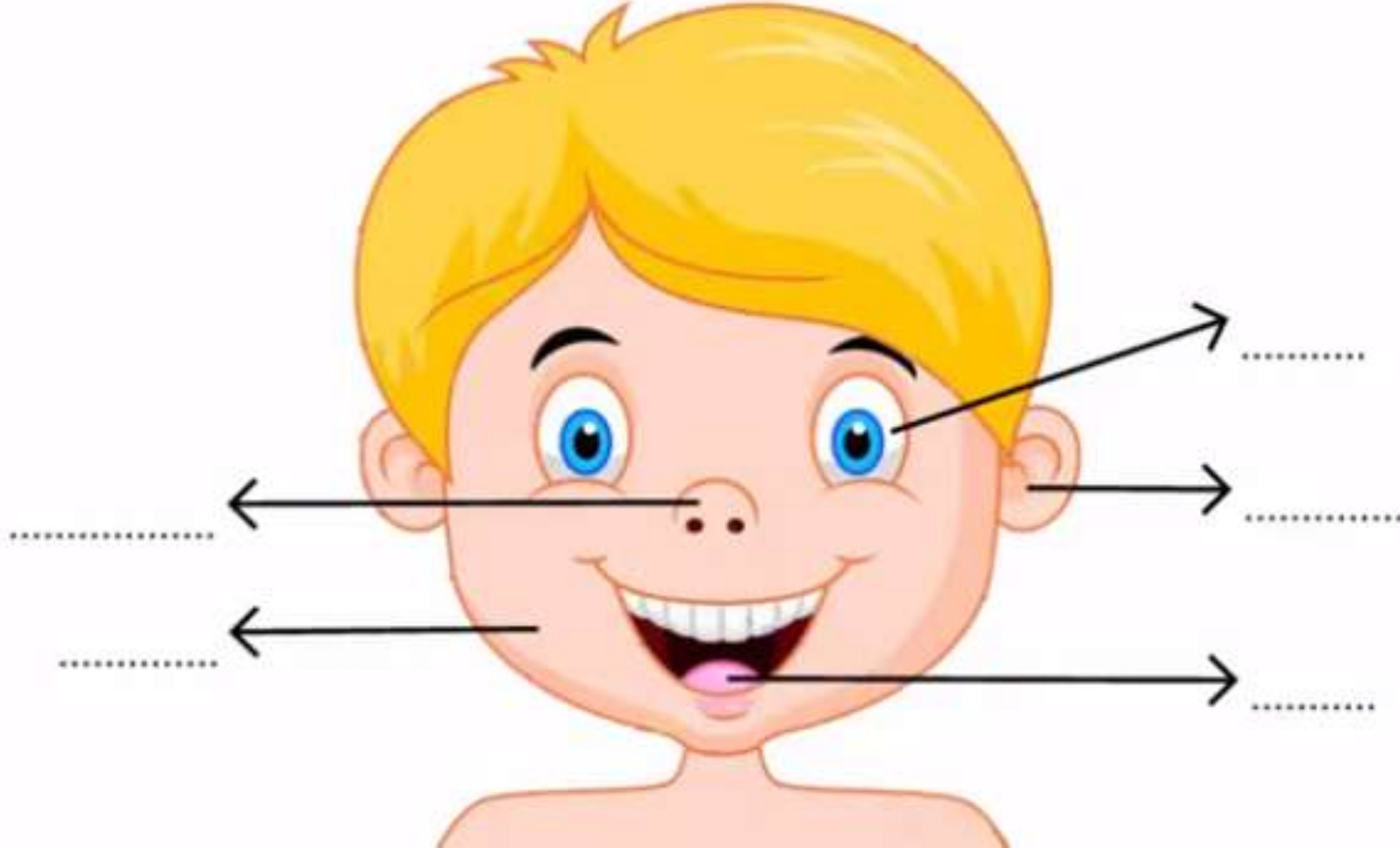

DUYU ORGANLARIMIZ

Varlıkları görmemize, duymamıza, hissetmemize, tatlarını ve kokularını almamıza yarayan organlara ..... denir. Duyu organlarımız ..... tanedir.

GÖZ

Görevleri

☞ Çevremizdeki varlıkların .....,
....., ...
gözlerimiz sayesinde algılarız.

☞ Göz çevresinde bulunan ....., ...
ve ..... gözün korunmasını
sağlar.

Sağlığı

☞ ..... veya ..... ekranına,
çok uzun süre ve çok yakından bakmamalıyız.

☞ Kitap okurken kitap ile göz arasında en az
..... olmasına dikkat etmeliyiz.

☞ Çok ..... veya çok ..... ışık olan
ortamlardan uzak durmalıyız.

☞ Yeterince ..... alınmalıdır.
Örneğin havuç, marul, yumurta gibi besinler
yeterince tüketilmelidir.

GÖZ

Görevleri

Sağlığı

☞ Çevremizdeki varlıkların **biçimlerini; büyüklüklerini**, **renklerini** gözlerimiz sayesinde algılarız.

☞ Göz çevresinde bulunan **kas, kirpik** ve **göz kapakları** gözün korunmasını sağlar.

☞ **Bilgisayar** veya **televizyon** ekranına, çok uzun süre ve çok yakından bakmamalıyız.

☞ Kitap okurken kitap ile göz arasında en az **30 santimetre** olmasına dikkat etmeliyiz.

☞ Çok **fazla** veya çok **az** ışık olan ortamlardan uzak durmalıyız.

☞ Yeterince **vitamin** alınmalıdır. Örneğin havuç, marul, yumurta gibi besinler yeterince tüketilmelidir.

KULAK

Görevleri

👉 Kulaklarımız çevremizdeki tüm varlıkların ..... işitmemizi sağlar.

👉 Kulaklarımız ayrıca işitmenin dışında ..... sağlamada görevlidir.

Sağlığı

👉 Kulaklar temiz tutulmalı, ... ve ..... cisimlerle karıştırılmamalıdır.

👉 ..... ortamlarda bulunmamaya dikkat edilmelidir.

👉 Uzun süre ..... kullanmamalıyız.

👉 Kulaklarımızı dış ..... korumalıyız.

👉 Şiddetli seslerde ..... açmalıyız.

KULAK

Görevleri

☞ Kulaklarımız çevremizdeki tüm varlıkların **seslerini** işitmemizi sağlar.

☞ Kulaklarımız ayrıca işitmenin dışında **dengemizi** sağlamada görevlidir.

Sağlığı

☞ Kulaklar temiz tutulmalı, **sert** ve **sivri** cisimlerle karıştırılmamalıdır.

☞ **Yüksek sesli** ortamlarda bulunmamaya dikkat edilmelidir.

☞ Uzun süre **kulaklık** kullanmamalıyız.

☞ Kulaklarımızı dış **darbelerden** korumalıyız.

☞ Şiddetli seslerde **ağzın** açmalıyız.

BURUN

Görevleri

- 👉 Çevremizdeki çeşitli ..... burnumuz sayesinde algılarız.
- 👉 Burun ayrıca ..... alıp vermemize yardımcı olur.
- 👉 Soluk alırken vücudumuza giren havayı ..... ve .....

Sağlığı

- 👉 Burnumuzu .....
- 👉 Burun ..... önem verilmelidir.
- 👉 Burun ..... temizlenmelidir.
- 👉 Bilinmeyen maddeler ve cisimler burna .....
- 👉 Bilinmeyen maddeler .....
- 👉 Burun ..... kopartılmamalıdır.

BURUN

Görevleri

- ☞ Çevremizdeki çeşitli ...**kokuları** burnumuz sayesinde algılarız.
- ☞ Burun ayrıca .....**soluk**... alıp vermemize yardımcı olur.
- ☞ Soluk alırken vücudumuza giren havayı **nemlendirir**....., **ısıtır** ve .....**süzer**...

Sağlığı

- ☞ Burnumuzu .....**karıştırmamalıyız**.....
- ☞ Burun **temizliğine**.. önem verilmelidir.
- ☞ Burun ...**tıkanığında** temizlenmelidir.
- ☞ Bilinmeyen maddeler ve cisimler burna **sokulmamalıdır**.....
- ☞ Bilinmeyen maddeler **koklanmamalıdır**.
- ☞ Burun **t**..... kopartılmamalıdır.

DİL

Görevleri

Sağlığı

👉 Dil ..... alma organımızdır.

👉 Dil, özel yapısı sayesinde ....., ..., ... ve ..... gibi tatları algılamamızı sağlar.

👉 Dilimiz ayrıca; besinleri ....., ... ve ..... yardımcı olur.

👉 Çok ..... veya çok ..... yiyecek ve içeceklerden uzak durmalıyız.

👉 Ne olduğunu bilmediğimiz ..... ve ..... tadına bakılmamalıdır.

👉 Dişlerimizle birlikte dilimizi de .....

DİL

Görevleri

Sağlığı

👉 Dil ....tat.... alma organımızdır.

👉 Dil, özel yapısı sayesinde ....tatlı, ...tuzlu, ...ekşi.... ve ....acı.... gibi tatları algılamamızı sağlar.

👉 Dilimiz ayrıca; besinleri ....şiğnememize ....yutmamıza.... ve ....konuşmamıza.... yardımcı olur.

👉 Çok ....sıcak.... veya çok ....soğuk.... yiyecek ve içeceklerden uzak durmalıyız.

👉 Ne olduğunu bilmediğimiz ....maddelerin.... ve ....yırtıcıların.... tadına bakılmamalıdır.

👉 Dişlerimizle birlikte dilimizi de ....fırçalamalıyız....

DERİ

Görevleri

Sağlığı

👉 Derimiz, vücudumuzun ..... yüzeyini örter ve en ..... duyu organımızdır.

👉 Derimiz; ....., ... gibi etkileri hissetmemizi sağlar.

👉 Derimiz aynı zamanda ....., ... gibi birçok dış etkiyi de algılamamızı sağlar.

👉 Derimiz ..... ile vucut sıcaklığını ayarlar.

👉 Sık sık ..... yapmalıyız.

👉 Derimizi ....., ... ve ..... karşı korumalıyız.

👉 Cildimiz ..... ve ..... korunmalıdır.

👉 ..... önce ve sonra eller yıkanmalıdır.

👉 ..... önce ve sonra eller yıkanmalıdır.

DERİ

Görevleri

Sağlığı

👉 Derimiz, vücudumuzun ..... **dış** ..... yüzeyini örter ve en ..... **büyük** ..... duyu organımızdır.

👉 Derimiz; **sıcaklık** ....., **soğukluk** ....., **sertlik** ....., **yumuşaklık** ..... gibi etkileri hissetmemizi sağlar.

👉 Derimiz aynı zamanda **acı** ....., **düzlük** ....., **pürüzsüzlük** ..... gibi birçok dış etkiyi de algılamamızı sağlar.

👉 Derimiz **terleme** ..... ile vücut sıcaklığını ayarlar.

👉 Sık sık ..... **banyo** ..... yapmalıyız.

👉 Derimizi **ezilme** ....., **kesilme** ..... ve **yanmalara** ..... karşı korumalıyız.

👉 Cildimiz ..... **soğuk** ..... ve **sıcaktan** ..... korunmalıdır.

👉 **Yemekten** ..... önce ve sonra eller yıkanmalıdır.

👉 **Tuvaletten** ..... önce ve sonra eller yıkanmalıdır.

ETKİNLİK-1

Aşağıda verilen görsellerdeki olaylar hangi duyu organları ile algılanır?

Dil

ETKİNLİK-2

Annem üstüme yumuşak bir battaniye örttü.

☐☐☐☐☐

Arkadaşımin sesi çok güzel.

☐☐☐☐☐

Gökyüzündeki yıldızlar çok parlak.

☐☐☐☐☐

Bahçedeki çiçekler çok güzel kokuyor.

☐☐☐☐☐

Yediğim yemek biraz acıydı.

☐☐☐☐☐

Yüzümü soğuk su ile yıkadım.

☐☐☐☐☐

Aşağıda verilen ifadeleri uygun duyu organımız ile eşleştiriniz.

Olmasaydı sesleri duyamaz, insanlarla iletişime geçemezdik.

Olmasaydı kitap okuyamaz, film seyredeemezdik.

Bu duyu organımız, nesnelerin sıcak-soğuk, sert-yumuşak, pürüzlü-pürüzsüz olduğunu anlamamızı sağlar.

Onun sayesinde parfümlerin, çiçeklerin kokusunu alabiliyoruz.

Olmasaydı hiçbir nesnenin tadını bilemezdik ve konuşmakta zorlanırdık.

